

Jak může elektronické zadávání veřejných zakázek zlepšit systém veřejných zakázek?

Pojmem e-procurement se označuje zadávání veřejných zakázek pomocí elektronických prostředků. Spadá sem zveřejnění zakázky online, zveřejňování veškerých dokumentů souvisejících s výzvou k předložení nabídek online, elektronické podávání nabídek ze strany dodavatelů atd.

Elektronické zadávání veřejných zakázek může značně zjednodušit způsob zadávání, omezit plýtvání zdroji a zajistit lepší výsledky (nižší ceny, vyšší kvalitu), neboť díky němu na jednotném trhu vzniká větší konkurence.

Veřejnoprávní odběratelé, kteří již na elektronické zadávání přešli, uvádějí úspory kolem 5 až 20 %. Vzhledem k celkové velikosti trhu s veřejnými zakázkami v EU by každá úspora ve výši 5 % mohla přinést přibližně 100 miliard eur z veřejných prostředků.

Postupně bude elektronická forma zadávání veřejných zakázek v EU povinná

Vzhledem k výhodám, které e-procurement nabízí, předpokládají nové směrnice, že **používání elektronického zadávání veřejných zakázek bude postupně povinné**. V praxi to znamená, že:

- Nejpozději do března 2016 se povinně přechází na elektronický způsob oznamování (oznámení o zakázce budou elektronicky odesílána a zveřejňována – tato část se označuje anglickým termínem „e-notification“) a na elektronický přístup k zadávací dokumentaci („e-access“).
- Nejpozději do března 2017 bude pro ústřední nákupní subjekty (veřejnoprávní odběratele nakupující jménem jiných veřejnoprávních odběratelů) povinné elektronické podávání nabídek („e-submission“).
- Nejpozději do září 2018 bude elektronické podávání nabídek povinné pro všechny zadavatele.

E-procurement musí být k dispozici pro všechny

Nové směrnice výslovně uvádí, že nástroje a prostředky používané k elektronické komunikaci musí být nediskriminační, obecně dostupné, interoperabilní. To znamená, že nakupující nesmí podniky omezovat v účasti v řízení o zakázce. Nakupující například nemůže po společnosti vyžadovat, aby si kvůli odpovědi na výzvu pořídila zvláštní software, který není běžně k dispozici.

Elektronické podpisy

Pomocí elektronického podpisu při veřejných zakázkách se dokládá, že nabídku skutečně odesílá ta společnost, za kterou se vydává. Elektronický podpis (kódování) se také často využívá k ochraně zasílaného obsahu.

Nové směrnice ponechávají členským státům možnost, aby si samy rozhodly, zda budou používání elektronických podpisů vyžadovat. Měly by nicméně posoudit přiměřenost využití

různých bezpečnostních požadavků. Kvůli možným překážkám v interoperabilitě není používání elektronických podpisů povinné.

Ověřování elektronických podpisů vydaných v jiném členském státě budou mít nakupující usnadněno tím, že nové směrnice nařizují vzájemné uznávání elektronických podpisů, jež budou uvedeny na důvěryhodném seznamu. Na takovém seznamu každý členský stát zveřejní seznam elektronických podpisů, které považuje za důvěryhodné. Každý členský stát má dále akceptovat ty podpisy, které ostatní členské státy považují za důvěryhodné.

E-CERTIS

E-CERTIS¹ je bezplatný informační online systém pro podniky a zadavatele:

- obsahuje různé *dokumenty* požadované při zadávání veřejné zakázky v jiné zemi
- obsahuje *osvědčení nejčastěji vyžadovaná* v řízeních o veřejných zakázkách v zemích EU – pomáhají účastníkům pochopit, jaké informace se od nich požadují a jaké se poskytují, a *uvádí vzájemně akceptované ekvivalenty*.

Podle nových směrnic musí členské státy všechny informace o potvrzeních požadovaných v dané zemi v rámci postupů zadávání veřejných zakázek průběžně aktualizovat. Uživatelé si tak mohou být jisti, že údaje uváděné na stránkách e-Certis jsou vždy aktuální a správné. Veřejnoprávní odběratelé by měli zpravidla požadovat pouze ta osvědčení, která najdete v systému e-Certis, aby se zamezilo nadměrné byrokracii.

Dynamické nákupní systémy

Dynamické nákupní systémy (DPS) jsou elektronické systémy umožňující veřejným nakupujícím procházet velký počet potenciálních dodavatelů standardních dodávek, stavebních prací či služeb, jejichž kvalifikace již byla ověřena. Systémy DPS byly v rámci nových směrnic přepracovány:

- Jednak byly silně **zjednodušeny**.
- Společnosti se mohou do takového systému zařadit **snadno** a **kdykoliv** během stanovené doby platnosti.
- Společnosti budou informovány pomocí **oznámení** o existenci a účelu jednotlivých dynamických systémů.

Elektronické dražby

Postup elektronické dražby v podstatě odpovídá pravidlům stávajících dražeb.

Elektronickou dražbu, kterou se stanoví zejména **konečná cena**, jež má být (obvykle za standardní zboží, stavební práce nebo služby) zaplacená, lze zahájit v rámci **konkrétního postupu zadávání zakázky** – poté, co byly předloženy a přezkoumány nabídky.

Elektronické katalogy

¹ <http://ec.europa.eu/markt/ecertis/login.do?selectedLanguage=cs>

Elektronický katalog je zcela **novým elektronickým nástrojem**, které byl veřejným nakupujícím a společností pro účely veřejných zakázek poskytnut. Takový elektronický katalog podnikům umožňuje nabídky předkládat ve strukturovaném formátu. Nabídka pak může být elektronickým systémem zadavatele **automaticky posouzena**, což šetří zdroje a zvyšuje efektivitu.